

संस्त्रवहोमः धृताच्य स्थ धुर्यो पात सुम्ना स्थ सुम्ने मा धत्तेति धुरि-निधानम-
न्त्रविपरिणामः (२. ११) ।

उत्तानाया देवानां पत्नीभ्योऽवद्यति ॥ १५ ॥ उत्तानाया ज्ञाघन्याः अन्त-
रतो मध्यवर्तिपार्श्वात् देवाद्यति अधस्तात् अलोमकात्पार्श्वात् ।

इडां च ॥ १७ ॥ पञ्चावत्ताम् ।

परिवर्त्याग्नये गृहपतये ॥ १७ ॥ पत्न्य उत्तानवादिपरीतवमापाद्य ज्ञाघन्या
उपरिभागात् अग्रंतये चतुर्वद्यति उपरिष्ठादुपरिदेशात् सलोमकात्पार्श्वात् ।

अग्नीधे च ॥ १८ ॥ चकारात् पूर्वसूत्रोक्तादेव ज्ञाघनीप्रदेशादग्नीधे भागम-
वद्यति । इदानीमिदं विचार्यते किं चतस्रोऽपि पत्नीसंयाज्ञदेवता ज्ञाघन्या यष्ट-
व्याः उत पूर्वे द्वे देवते सोमवष्टारावाज्येनेति । तत्र सूत्रकार एव पूर्वपक्षमाह ।

आज्येन पूर्वे ॥ १९ ॥ पूर्वे प्रथमे द्वे पत्नीसंयाज्ञदेवते सोमवष्टारावाज्येनेति
यष्टव्ये । कुतः उत्तरयोरेव यागयोर्ज्ञाघन्या अवदानस्य श्रुतत्वात् अथ ज्ञाघन्या
पत्नीः संयाज्ञयन्तीति प्रकृत्य (३. ८. ५. ६) अन्तरतो देवानां पत्नीभ्योऽवद्यति उपरि-
ष्ठादग्नये गृहपतय इति (७) च । अतस्तृतीयचतुर्थयोरेव ज्ञाघनीश्रवणात्प्रथम-
द्वितीये देवतेऽआज्येनैव यष्टव्ये इति प्राप्ते सिद्धान्तमाह ।

सर्वा वा ज्ञाघन्याविशेषात् ॥ २० ॥ वा पूर्वपक्षनिरासे । सर्वा अपि चत-
स्रोऽपि देवता ज्ञाघन्यैव यष्टव्याः नाज्येन पूर्वे । कुतः अविशेषात्^{१)} चतु-
र्ध्वपि पत्नीसंयाज्ञेष्वाविशेषेण^{२)} ज्ञाघन्याः श्रवणात् अथ ज्ञाघन्या पत्नीः संया-
ज्ञयन्तीति (३. ८. ५. ६) । अथवा अविशेषात् चतुर्णामपि यागानां पत्नीसंयाज्ञवावि-
शेषात् चत्वारः पत्नीसंयाज्ञा इति श्रुतिनिर्देशात् अतश्चतस्रोऽपि देवता ज्ञाघन्यैव
यष्टव्या इति सिद्धान्तः । ज्ञाघन्या एव यागसाध्यत्वेन विधानात्प्रत्याम्नानाच्च तस्या
एव चत्वारि-चत्वार्यवदानानि नोपस्ताराभिधारौ इति याज्ञिकाः धूर्तस्वामिनश्च ॥

॥ नवमो कण्डिका ॥ १ ॥

बर्हिर्ज्ज्वापो गहन्ति रुदयशूलमादाय ॥ १ ॥ तडागादिस्थितमुदकं प्रति

१) Thus ABC. २) °श्चेव वि° ABC.